

Caritas

Au pair-senter

NORSK

Informasjonsbrosjyre for vertsfamilier

2019

Innhold

Forord	3
Caritas au pair-senter	4
Au pair-ordningen	5
Hvem kan bli vertsfamilie	6
Vertsfamiliens plikter	7
Arbeid og fritid	9
Økonomi og ferie	13
Helse	16
Hjemreisen	17
Avslutning av kontrakt	19

Forord

Verden har forandret seg siden au pair-ordningen ble opprettet i 1969. I dag migrerer mennesker på tvers av kontinenter med begrensede ressurser. Kulturutveksling er kanskje ikke lenger den eneste årsaken til at folk vil bli en del av au pair-ordningen.

Vertsfamiliene har et stort ansvar innenfor UDI sitt au pair-regelverk. De skal behandle au pairen som en del av familien og gi rom til å lære om norsk kultur. FAFO påpeker at det er viktig å anerkjenne at au pairer og vertsfamiliers kan ha ulike syn på au pair-ordningen hvis man ønsker å forbedre den.

Caritas au pair-senter skal være et fremtidsrettet og klokt senter. Det skal være et senter som tar hensyn til de forskjellige forventningene og som bygger oppunder ordningens opprinnelige formål i en verden der sosioøkonomiske skiller er vel så avgjørende som landegrensene.

Knut Andreas Lid
Fung. generalsekretær Caritas Norge

Caritas au pair-senter

Caritas au pair-senter er et nasjonalt tilbud til au pairer og vertsfamilier. Dere kan ta kontakt med oss for å få svar på spørsmål om alt knyttet til au pair-ordningen. Vi bistår dere uansett problemstilling - enten det er et lite praktisk problem eller større juridiske spørsmål. Vi er også tilstede for konfliktløsning og fokuserer på å løse problemer ved dialog med au pair og vertsfamilie. Dersom vi ikke har ekspertisen til å hjelpe, vil vi sette dere i kontakt med offentlige kontorer eller andre som har den kunnskapen som trengs. Vi driver senteret med støtte fra UDI, men er ikke en del av utlendingsforvaltningen.

Vårt senter arrangerer flere informasjonsmøter for au pairer og vertsfamilier. På disse møtene blir dere kjent med au pair ordningen og au pair-senteret. I tillegg har vi ukentlige nettverkssamlinger for au pairer i Oslo. Disse samlingene skal være en møteplass for au pairer i Oslo-regionen og bidrar til å skape et sosialt nettverk særlig for au pairer som er nye i Norge. Vi arrangerer også søndagsturer både i Oslo, Bergen og Stavanger. Følg med på nettsiden vår for informasjon om disse aktivitetene.

Caritas au pair-senter er en del av vårt ressurscenter for migranter. Au pairen kan benytte seg av alle tilbudene som senteret har, som for eksempel helse- og juridisk rådgivning, internett og lignende.

Au pair-ordningen

Formålet med au pair-ordningen er kulturutveksling. Ordningen har sin opprinnelse fra den europeiske au pair-avtalen fra 1969. I Norge er regelverket noe justert, men det er knyttet helt spesifikke rettigheter og plikter til både vertsfamilien og au pairen. Disse rettighetene og pliktene har UDI beskrevet i et rundskriv kalt RS 2012-015. Brosjyren du nå leser er basert på dette rundskrivet. Du kan lese rundskrivet i sin helhet på UDI sin nettside.

De fleste au pairene er i dag fra Asia, Øst-Europa og noen fra Latin-Amerika, men ordningen startet for unge europeere. Noen mener at ordningen legger til rett for utnyttelse av personer i en potensielt sårbar posisjon. Caritas au pair-senter skal være en støtte for au pairer og vertsfamilier i Norge, slik at utnyttelse og misbruk av ordningen forebygges og stoppes.

Hvem kan bli vertsfamilie

Det er knyttet visse krav til dere som ønsker å bli vertsfamilie og disse kravene kan du finne i UDIs rundskriv 2012-015. Vi har laget en liste over de mest sentrale vilkårene, men like viktig som de er at dere har forståelse for det ansvaret å ta inn en ung person fra et annet land i hjemmet og at oppholdet handler om kulturutveksling.

- Dere kan være et par, gift eller samboere, med eller uten barn.
- Du kan være enslig forelder med minst 50 % samvær med barna.
- Du kan ikke være i familie med au pairen, og normalt ikke fra samme land fordi formålet med tillatelsen er kulturutveksling. UDI kan avslå søknader hvis de tror at formålet ikke bli møtt.
- En au pair trenger gyldig oppholdstillatelse i Norge. EØS-borgere kan oppholde seg i Norge i tre måneder, men må etter det ha en tillatelse. Borgere utenfor EØS må normalt søke og få innvilget en oppholdstillatelse før innreise til Norge.

Vertsfamiliens plikter

Det er viktig at dere som vertsfamilie kjenner og husker deres forpliktelser overfor au pairen. Reglene finnes for å sikre at au paires og au pair-ordningen ikke bli misbrukt. Det er viktig at dere blir enige med au pairen om forholdene gjennom «Kontrakt om kulturutveksling mellom au pair og vertsfamilie.» Denne finnes på UDIs nettside. Hvis dere ønsker å snakke mer om innholdet i regelverket og deres plikter, er dere velkommen til å kontakte Caritas au pair-senter.

- En vertsfamilie kan ha bare en au pair om gangen.
- Au pairen har rett til gratis kost og losji. Dere skal ha et eget rom i huset for au pairen. Rommet bør kunne låses.
- Per april 2019 skal dere betale minst 5900 kroner per måned i lønn/lommepenger. Det er UDI som fastsetter satsene og de kan økes. Oppdatert informasjon finner dere på UDIs nettside.
- Vertsfamilien skal betale norskkurs for au pairen til minst 8850 kroner per år.

Dere må være behjelpelige med å finne et passende kurs. I tillegg skal dere betale for transport hvis det er nødvendig.

- Dere har ansvaret for at au paires blir tuberkulosestestet etter ankomst dersom han/hun kommer fra et land med høy forekomst. Hvilke disse er finner dere på Folkehelseinstituttet.
- Vertsfamilien må betale for forsikring for au paires til å dekke hjemreisen ved alvorlig sykdom, skade eller død.
- Au paires har rett til ferie og feriepenger etter Ferieloven. Mer om dette kan dere lese under «økonomi og ferie» i denne brosjyra.
- Vertsfamilien skal sørge for at au paires ikke bli trakassert eller utsatt for annen upassende oppførsel og at hans eller hennes verdighet ikke krenkes.
- Ved brudd på noen av disse forpliktelsene kan det være aktuelt at vertsfamilien får vedtak om karantene og ikke kan ha au pair på en stund. Vedtaket fattes da av UDI.

Arbeid og fritid

Balansen mellom au paires arbeid og fritid kan være en årsak til uenighet mellom au paires og vertsfamilier. Selv om mange vertsfamilier inviterer en au pair til å bo i hjemmet fordi man trenger ekstra hjelp i hverdagen, er det viktig å huske at formålet med tillatelsen er kulturutveksling. Da er det greit å vite at UDI har klare regler for hvor mye arbeid som kan gjøres og hvor mye fritid au paires har krav på.

- Arbeidstiden skal ikke overstige 5 timer per dag og maks 30 timer per uke. Barnepass om kvelden/natt regnes som arbeidstid selv om barnet sover.
- Au paires har krav på minst én fridag i

uka og minst én slik fridag i måneden skal være en søndag. I tillegg til fridagen skal minst en ettermiddag i uka være fri.

- Au pairen kan ikke jobbe for andre. Dette er ulovlig arbeid og kan være straffbart.
- Arbeidet skal ikke komme i veien for norskkurs eller hindre religionsutøvelse.
- Vertsfamiliens intensjon om å inkludere au pairen i familien er viktig og bør være styrende for forholdet og balansen av arbeid og fritid.
- Typen arbeid som au pairen utfører skal være begrenset til lettere husarbeid og barnepass. Det er viktig at de spesifikke oppgavene er skrevet i au pair-kontrakten sammen med et estimat på hvor lang tid som skal brukes.

Atlantis formidlingsbyrå² skriver følgende om hvilke arbeidsoppgaver en au pair skal ha for å skille mellom en au pair og en profesjonell vaskehjelp:

Barnepass

- stelle og gi barna mat om morgenen
- følge til barnehage/skole

² <http://atlantis.no/au-pair-i-norge/arbeidsoppgaver-for-au-pair/>

- passe barna i løpet av dagen
- leke og gå tur med barn
- hjelpe med lekser
- matlaging til barna
- følge til og fra fritidsaktiviteter
- kveldsstell med bading og legge barna
- barnevakt på ettermiddag/kveld (avtalt på forhånd)

Lettere husarbeid

- rydde etter barna (f.eks. leker)
- re opp og skifte på barnas senger
- støvsuge, vaske gulv og tørke støv på barnas rom og i fellesarealer
- vaske klær i vaskemaskin, henge opp klær og bruke tørketrommel
- stryke klær for barna
- vaske opp, rydde ut og inn av oppvaskmaskin
- rydde og holde kjøkkenet rent, inkludert vask av gulvene
- handle mat (utenom storinnkjøp)
- gå tur med og mate husdyr (må avtales på forhånd)
- dele på matlaging og opprydding i forbindelse med måltider med de andre voksne i husholdet
- au pairen har hele tiden ansvar for å holde eget rom/bad rent og ryddig

Husarbeid som ikke er egnet for au pairer

- hagearbeid
- vaske bilen
- vindusvask
- vårrengjøring og ukentlig storvask
- skrubbe komfyr
- vaske og rydde opp etter husdyr
- re opp og skifte på vertsforeldrenes seng
- stryke klær for vertsforeldrene
- vaske vertsforeldrenes private bad
- passe husdyr i au parens fritid/ferie (det regnes da som arbeidstid)
- pusse sølv
- servere mat i vertsfamiliens selskaper

Økonomi og ferie

Det er viktig å kjenne til reglene knyttet til lønn/lommepenger, ferie og feriepengene. Selv om det kan være vanskelig å snakke om økonomi, er det viktig å ta opp dette på forhånd slik at begge parter har de samme forventningene.

- Au pieren har rett på lønn/lommepenger til minst 5900 kroner per måned før skatt. Hvis vertsfamilien betaler minimumsbeløpet må det økes i takt med UDIs satser.
- I følge Skatteetaten skal au pieren skatte av lønn/lommepenger og vertsfamilien skal trekke skatt. Mer informasjon om dette finner dere på Skatteetaten sine nettsider.
- Når au pieren har fått personnummer og søkt om skattekort, skal dette være tilgjengelig fra altinn.no.
- Vertsfamilien skal normalt gi au pieren en lønnslipp hvor skattetrekket kommer frem.
- Au pieren har normalt rett på 10 % skattereduksjon. Dette kalles standardfradrag for utenlandske arbeidstakere og må søkes om til Skatteetaten.

- Hvis au pairen betaler for mye skatt vil dette refunderes av Skatteetaten og omvendt. Au pairen bør derfor ikke avslutte sin norske konto før dette er oppgjort etter endt kontrakt.

- Verdien av kost og losji er også skattepliktig. I 2017 var verdien 123 kroner per dag, i 2018 var den 124 kroner per dag. I 2019 er verdien 125 per dag.
- Au pairen har rett til ferie og feriepenger etter Ferieloven. Dette er 25 arbeidsdager

ferie per år. Hvis au pairen starter etter 30. september har han/hun rett på 6 dager ferie. 3 uker kan tas i juni-september hvis au pairen ønsker det.

- De samme reglene gjelder ved bytte av vertsfamilie.
- Vi anbefaler å planlegge og ha en skriftlig avtale på ferie i god tid på forhånd.
- Feriepenger er 10,2 % av feriepengegrunnlaget før skatt. Verdien av gratis kost inkluderes i feriepengegrunnlaget. Denne verdien er fastsatt av Skatteetaten og var 87 kroner per dag i 2017, 88 kroner per dag i 2018 og 89 kroner per dag i 2019.
- Når au pairen tar ferie har han/hun ikke rett på lønn/lommepenger men kan bli utbetalt feriepenger. Dersom det er au paires første år, kan dere avtale å betale ut disse på forhånd. Ha dokumentasjon på hvor mye som er utbetalt.
- Ved avslutningen av au pair-forholdet skal utestående feriepenger normalt betales ut sammen med siste lønn/lommepenger.

Helse

Au pairen betaler skatt og er medlem i Folketrygden. Det vil si at han/hun har rett på gratis helsetjenester på lik linje med andre innbyggere i Norge. For å få enkel tilgang til dette bør au pairen så snart som råd etter ankomst søke om oppholdskort fra politiet, og deretter personnummer fra Skatteetaten. Han/hun vil samtidig med personnummer får tildelt en fastlege. Kontakt Skattekontoret eller kommunehelsetjenesten for spørsmål om dette.

- Ved sykdom har au pairen rett til sykmelding. Etter tre dager må fastlegen oppsøkes for en sykmelding.
- Au pairen har rett til sykepenges dersom han/hun har vært hos dere i mer enn fire uker. Det er vertsfamilien som skal dekke de 16 første dagene av sykmeldingsperioden, deretter skal NAV ta over ansvaret.
- Tannlegetjenester i Norge blir ikke dekket av Folketrygden og au pairen må eventuelt dekke dette selv.
- Vertsfamilien skal sørge for at au pairen blir tuberkulosestestet hvis han/hun er fra et

land med mye tuberkulose. Smittevernkontoret i kommunen har ansvaret for dette.

- Dersom au pairen blir gravid har hun rett på gratis helsehjelp. Graviditet er ikke en oppsigelsesgrunn, men etter at barnet er født oppfyller au pairen ikke lenger vilkårene for å være au pair.

Hjemreisen

- Når au pair-kontrakten er avsluttet og au pairen skal reise hjem, er det vertsfamilien som skal betale for dette. Dette gjelder også hvis kontrakten sies opp før den utløper. Denne forpliktelsen kan ses i sammenheng med UDIs returvurdering og er et sentralt vilkår.
- Dere er ikke forpliktet til å betale for andre reiser, ei heller til et annet land enn au parens hjemland ved endt kontrakt.
- Vertsfamilien skal betale forsikring for au pairen som dekker utgifter til hjemreise ved alvorlig sykdom, skade eller død.

Avslutning av kontrakt

Det er ikke alltid au pair-oppholdet fungerer for en eller begge av partene. Og fordi au pairen er sett på som i en potensielt mer sårbar posisjon, er terskelen lavere for han/henne å kunne avslutte kontrakten.

- Begge parter kan si opp kontrakten med en måneds oppsigelsestid. Oppsigelsen skal være skriftlig.
- Vertsfamilien må ha en gyldig grunn for å avslutte kontrakten. Alvorlig tillitsbrudd eller alvorlige brudd på kontraktens forpliktelser kan være gyldig grunn. At au pairen ikke er effektiv eller ikke oppfyller visse forventninger er ikke gyldig grunn.
- Under oppsigelsestiden har au pairen normalt rett til å bo hos dere på samme vilkår og med samme rettigheter som før.
- Begge parter kan si opp kontrakten umiddelbart ved grove kontraktsbrudd.
- Dere skal gi beskjed til UDI eller politiet dersom kontrakten sies opp før den utløper. Dette kan gjøres mot slutten av oppsigelsestiden.

- At kontrakten sies opp betyr ikke at au pairen umiddelbart må forlate Norge. Han/hun kan søke om fornyelse av au pair-tillatelsen med en annen vertsfamilie så lenge oppholdstillatelsen er gyldig.
- Normalt vil UDI sende et varsel om tilbakekall av oppholdstillatelsen hvis ikke au pairen snarlig søker om fornyelse. Etter å ha mottatt dette brevet har au pairen tre uker på seg til å gi et tilsvarende svar før UDI fatter et vedtak.
- En au pair kan bo og arbeide med ny vertsfamilie etter at han/hun har søkt om fornyelse og hatt personlig oppmøte for å levere dokumenter hos politiet. Saksbehandlingstiden ved fornyelse regnes med i den totale oppholdstiden.
- En person kan ha oppholdstillatelse som au pair i Norge i totalt to år.

Kontakt oss

Mer informasjon på senterets nettside:
caritas.no/au-pair-senter

Besøk oss

Oslo: Storgata 38 (inngang fra Hausmannsgate).

Åpningstider fra 10-16 mandag til fredag, og torsdag kveld fra 17-20.

Bergen: Sigurdsgate 8

Stavanger: St. Svithunsgate 8

Trondheim: Olav Tryggvasons gate 48

Drammen: Cappelens gate 5

Telefonnummeret vårt er 404 28 460. Telefонтiden mandag - fredag klokken 10-15.

Du kan sende oss en epost til adressen aupair@caritas.no

Vi svarer på meldinger på Facebook. Her kan du også få informasjon om våre aktiviteter og nyheter.

www.facebook.com/caritasaupair